

FACULTAT DE VETERINÀRIA DE BARCELONA

CURS 2002-2003

LLICENCIATURA DE VETERINARIA

1- DADES DE L' ASSIGNATURA

ASSIGNATURA	OFTALMOLOGIA
CODI	21237
CURS	4rt
QUATRIMESTRE	primer
CREDITS	3,0
CREDITS TEORICS	1,5
CREDITS PRACTICS	1,5

2- DADES DEL PROFESSORAT

DEPARTAMENT RESPONSABLE:
MEDICINA I CIRURGIA ANIMALS

PROFESSORS RESPONSABLES	DESPATX	TELEFON	E-MAIL
Teresa Peña Giménez	V0-357	93.581.19.44	teresa.pena@uab.es

ALTRES PROFESSORS	DESPATX	TELEFON	E-MAIL
Felix García Arnas	V0-361	93.581.15.12	felix.garcia@uab.es
Marta Leiva	V0-363	93.581.19.44	Marta.leiva@uab.es

3- OBJECTIUS DE L' ASSIGNATURA

OBJECTIUS DE L' ASSIGNATURA

Al final del curs l'alumne ha de:

- Conèixer les tècniques de diagnòstic aplicades a l'oftalmologia veterinària
- Conèixer el protocol de diagnòstic oftalmològic
- Conèixer i fer servir adequadament la terminologia específica de l'especialitat
- Iniciar-se a l'ús de les tècniques de diagnòstic més comuns i assequibles per qualsevol veterinari
- Conèixer les patologies oculars més freqüents, la seva simptomatologia, diagnòstic i tractament
- Conèixer les tècniques de cirurgia oftàlmica més freqüents, les seves indicacions i pronòstic

4- PROGRAMA

CLASSES TEORIQVES

- Tema 1. **EXPLORACIÓ OFTALMOLOGICA.** Protocol d'exploració. Test de Schirmer. Colorants vitals. Avaluació de reflexes. Oftalmoscopia directa i indirecta. Tonometria. Gonioscopia. Cultius i biòpsies conjuntivals. Angiografia fluoresceïnica. Electroretinografia.
- Tema 2. **ANNEXES OCULARS I. PARPELLES.** Repàs anatòmic i funcional. Anomalies congènites. Anomalies funcionals. Blefaritis. Cirurgia de parpelles. Ferides. Tumors.
- Tema 3. **ANNEXES OCULARS II. MEMBRANA NICTITANT.** Repàs anatòmic i funcional. Luxació de la glàndula accessòria. Ferides. Eversió. Inversió. Inflamacions. Tumors. **CONJUNTIVA.** Conjuntivitis. Tumors
- Tema 4. **ANNEXES OCULARS III. APARELL LLAGRIMAL.** Repàs anatòmic i funcional. Composició de la pel·lícula llagrimal. Anomalies congènites de drenatge. Dacriocistorinostomia. Conjuntivorrinostomia. Dèficit de secreció llagrimal. Queratoconjuntivitis seca. Transposició del conducte de Stenon.
- Tema 5. **CORNEA.** Repàs anatòmic i funcional. Anomalies congènites. Queratitis específiques e inespecífiques. Ulceres de cornea i descemetoceles. Distrofies i degeneracions corneals. Tumors. Embenats protectors de la cornea. **ESCLEROTICA.** Estafilomes i tumors esclerals. Escleritis. Episcleroqueratitis.
- Tema 6. **UVEA.** Repàs anatòmic i funcional. Afeccions congènites. Uveitis. Quistes. Tumors.
- Tema 7. **GLAUCOMA.** Producció i drenatge de l'humor aquós. Etiopatogenia. simptomatologia. Diagnòstic. Tractament mèdic i quirúrgic.
- Tema 8. **CRISTALLI.** Repàs anatòmic i funcional. Esclerosi lenticular. Cataractes: etiologia, diagnòstic, evolució, tractament i pronòstic. Luxació de cristallí: etiologia, diagnòstic, tractament i pronòstic.
- Tema 9. **VITRI I COROIDES.** Anomalies congènites. Degeneracions. Uveitis posteriors.
- Tema 10. **RETINA.** Repàs anatòmic, histològic i funcional. Exploració normal. Variacions fisiològiques. Anomalies congènites. Atrofia progressiva de

retina. Despreniment de retina.

Tema 11. **ORBITA I GLOBO**. Traumatismes. Protrusió del globo. Panoftalmia. Abscés retrobulbar. Cel·lulitis orbitaria. Tumors. Procediments quirúrgics; enucleació, exenteració, evisceració i orbitotomia.

PRACTIQUES	Tipus	Durada
Introducció a la cirurgia oftàlmica	Laboratori	1:30 h
Exploració oftalmològica I	necropsia	2:00 h
Exploració oftalmològica II	necropsia	2:00 h
Diagnòstic diferencial de "l'ull vermell"	Seminari	2:00 h
1 Mòdul de pràctiques d'especialista	Pràctica clínica	8:00 h

BIBLIOGRAFIA

LLIBRES

- Barnett. K.C. "Atlas de oftalmología veterinaria". Grass ediciones. Barcelona.1992. (Bo per tenir idea de l'aspecte de les lesions)
- Barnett. K.C. i cols. "Color atlas and text of equine ophthalmology". CV Mosby/Wolf.1995. (Fotos molt bones d'oftalmologia equina)
- Barnett. K.C. "Veterinary Ophthalmology". Mosby. London. 1997.
- Barnett,K.C.; Sansom J.; Heinrich "Canine Ophthalmology. An Atlas and Text". Elsevier Ltd. England 1ª Ed. 2002 (Llibre senzill amb moltes fotos. Hi ha una traducció al castellà amb molts errors)
- Brooks,D.E. "Ophthalmology for the Equine Practitioner". Made Easy Series. Teton NewMedia.2002. (Es un llibre molt senzill i pràctic d'oftalmologia de cavalls. Es petit , fàcil de consultar i econòmic).
- Gelatt. Kirk N. "Veterinary Ophthalmology" Second edition. Lea & Febiger. Philadelphia. 1991.
- Gelatt. Kirk N "Veterinary Ophthalmology" Third edition. Lea & Febiger. Philadelphia. 1999. (Es la "bíblia" de l'oftalmologia veterinària. Es un llibre molt complet. Difícil de transportar. Es una mica car).
- Gelatt, Kirk N. "Essentials of Veterinary Ophthalmology". Lippincott Williams & Wilkins. Baltimore, Maryland 2000. (bon llibre pels estudiants, es un resum de la "bíblia")
- Gelatt. Kirk N & Gelatt J.P. "Handbook of Small animal Ophthalmic Surgery". VOL 1: Extraocular procedures. Edi. Pergamo. N.Y.1994
VOL 2: Corneal and intraocular procedures. Edi. Pergamo. N.Y.1995
(senzill, només parla de tècniques quirúrgiques. Hi ha una nova edició en un sol volum).
- Helper. Lloyd C. "Magrane's Canine Ophthalmology" Fourth edition. Lea & Febiger. Philadelphia. 1989. (es un històric)
- Ketring Kerry L.; Glaze. Mary B. "Atlas of Feline Ophthalmology" Veterinary Learning Systems. Trenton, New Jersey. 1994. (fotos molt bones)

- Lavach. "Large animal Ophthalmology". The C.V. Mosby Company. St. Louis. 1990. (Està bastant desfasat, aviat sortirà un llibre nou d'oftalmologia d'equids).
- Petersen-Jones Simon M. & Crispin Sheila M. "manual of Small animal Ophthalmology". British small animal Veterinary association. 1994. (llibre senzill pels estudiants)
- Severin Glenn A. "Severin's Veterinary Ophthalmology Notes". Third edition. Fort Collins. Colorado. 1995. (Llibre d'apunts econòmic, senzill i molt bo per a estudiar)
- Slatter. "Fundamentals of Veterinary Ophthalmology" Second edition. W.B. Saunders company. Philadelphia. 1990 (es un històric)
-
- Slatter D. "Fundamentals of Veterinary Ophthalmology" Third edition W.B. Saunders company. Philadelphia, 2001 (de lectura molt assequible).
- Slatter. "Textbook of Small Animal Surgery". Second edition. Volume 2. Section 10. W.B. Saunders Company. Philadelphia. 1993.
- Stades, F.C.; Wyman M.; Boevé M.H.; Newmann W. "ophthalmology for the veterinary practitioner". Schülersche. 1998. (Es un llibre senzills i assequible. La traducció al castellà té errors garrafals, no recomanable per consultes serioses.)
- Walde, I.; Schaffer E.H.; Köstlin R.G. "Atlas de Oftalmología Canina y Felina" Grass ediciones. Barcelona. 1ª edición 1990, 2ª edición 1997. (es un atlas de petits animals amb una mica de introducció teòrica molt bo, el millor es l'edició original en alemany, la traducció al castellà té moltes deficiències. Aviat sortirà la tercera edició).

Com a norma general recomano comprar i llegir els llibres en la seva llengua original. L'oftalmologia té un vocabulari i característiques molt específiques. L'immensa majoria de les vegades els llibres estan traduïts per gent que no son especialistes en oftalmologia. Les petites interpretacions del que tradueixen sense entendre donen com a conseqüència errors molt importants. D'altra banda es imprescindible llegir en anglès per estar al dia en qualsevol especialitat científica.

- **REVISTES**

- Barnett K.C.; Rossdale and Janette F. Wade. "Equine Ophthalmology II" Equine Veterinary Journal. Supplement 10, R & W. Publications. Newmarket Ltd. September 1990.
- Practique medicale & Chirurchicale de l'animal de compagnie. "Ophtalmologie du chat" N° especial. CNVSPA. Paris 1989.
- Practique medicale & Chirurchicale de l'animal de compagnie. "Ophtalmologie du chien" N° especial. CNVSPA. Paris 1992.
- "Ophtalmologie chez les Carnivores Domestiques" Recueil de médecine Vétérinaire. Ecole d'Alfort. Paris. 1989.
- Progress in veterinary & Comparative ophthalmology. Veterinary Practice Publishing Company Publication. Santa Barbara. California. Trimestral. Nota: només números antics. Ha canviat de nom i de editorial i ara es diu veterinary ophthalmology.
- Veterinary Ophthalmology. Blackwell Science. Trimestral.
- **CD-ROM**
- Meunier, V. "Ophtalmologie du chien et du chat". Production pinter. Paris.1995

NORMES D'AVUACIÓ

L'assistència a tot el programa pràctic es obligatòria. Si l'alumne te una falta haurà de realitzar un examen pràctic eliminatori per poder presentar-se al teòric. Es igualment obligatori presentar un mòdul de especialistes per aprovar l'assignatura.

Es valorarà l'assistència i el comportament (interès, preguntes...) a pràctiques, classe i a les consultes del mòdul hospitalari. La valoració positiva podrà suposar de 0,5 a 1 punt d'augment de la nota final.

L'examen teòric constarà de preguntes curtes en nombre proporcional a les classes impartides per cada professor, sent necessari un sis sobre deu per poder superar l'assignatura.

ALTRES INFORMACIONS

Els grups reduïts de pràctiques estan pensats pel seu màxim aprofitament. Per aquest motiu, i per afavorir la docència, no estarà permesa l'entrada a mes persones del nombre indicat a cada pràctica. Si no podeu assistir al vostre grup,

podeu realitzar els canvis que creieu necessaris entre vosaltres.

La nomenclatura en oftalmologia es especialment complexa i el seu coneixement es imprescindible per al correcte seguiment de les classes. Es per això que us facilitem una llista amb la nomenclatura més freqüent i la seva definició. Es molt important que us la estúdieu abans de l'inici del programa teòric. Es de la mateixa importància que feu un repàs de la anatomia del globus ocular i dels seus annexes.